

SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (Itla) Kasvun tuki -toiminta tuottaa menetelmäarvioita lapsille, nuorille ja perheille suunnatuista mielenterveyttä edistävästä psykososiaalisista menetelmistä. Arvioon vaikuttavat menetelmän kuvaus, vaikuttavuusnäyttö ja käyttöönoton tuki. Lisätietoja arvioinnista saat katsauksen liitteestä 2, arviointioppaasta (Merikukka ym., 2025) ja verkkosivuilta itla.fi/menetelmapankki

Tämän ja muut menetelmäarviot löydät Kasvun tuen menetelmäpankista.

Menetelmäarvio

2/5

Jonkin verran tutkimusta

Vanhempana vahvemmaksi

– kohti myönteistä vuorovaikutusta (2. arvio)

TIIVISTELMÄ

Ilmiöt: Vanhemmuustaidot, myönteinen vuorovaikutus

Johdanto: Vanhempana vahvemmaksi – kohti myönteistä vuorovaikutusta -ryhmä on suunnattu kaikille noin 3–9-vuotiaiden lasten vanhemmille. Ryhmämuotoisen menetelmän tavoitteena on vahvistaa myönteistä vuorovaikutusta vanhemman ja lapsen välillä sekä lisätä vanhemman kykyä asettaa lapselle rajoja turvallisella ja lapsen kehitystä edistävällä tavalla.

Tutkimuskysymys: Onko Vanhempana vahvemmaksi -ryhmämuotoisella menetelmällä näyttöön perustuvaa vaikuttavuutta lapsen ja vanhemman välisen myönteisen vuorovaikutuksen lisääntymiseen, vanhemmuustaitoihin tai vanhemman reflektiiviseen kykyyn suomalaisessa kontekstissa?

Aineisto ja menetelmät: Kirjallisuushaku tehtiin kartoittaville kirjallisuuskatsauksille tyypillisellä populaatio, konsepti ja konteksti (PCC) -hakustrategialla, joka kohdistui kysymykseen: Mitä tutkimusta Vanhempana vahvemmaksi -menetelmästä on tehty. Hakusanoina käytettiin: P = vanhemmat, C = Vanhempana vahvemmaksi. Konteksti jätettiin pois hakutulosten liiallisen rajaamisen välttämiseksi. Ensisijaisena kiinnostuksen kohteena haussa olivat menetelmästä tehdyt vaikuttavuustutkimukset, joskin mukaan otettiin myös muilla asetusilla tehtyjä tutkimuksia. Systemaattinen haku tehtiin kuuteen tietokantaan: MEDLINE, APA PsycInfo, CINAHL, ERIC, Web of Science ja Scopus. Lisäksi suomenkielisiä julkaisuja haettiin Finna.fi-palvelusta.

Tulokset: Vanhempana vahvemmaksi -menetelmä on kuvattu riittävästi, ja menetelmän teoreettinen tausta pohjautuu yleisesti hyväksyttyihin teorioihin. Menetelmän sisältö ja keinot on hyvin kuvattu, mutta käyttöönoton tuessa on kehittämisen varaa. Kotipesä järjestää koulutusta ja rekrytointi on kuvattu yksityiskohtaisesti, mutta käyttöönoton tuki ei muilta osin toteudu. Kirjallisuushaun perusteella tarkasteltavaksi tuli yksi vertaisarvioitu tutkimus, joka ei kuitenkaan ollut vaikuttavuustutkimus. Tästä syystä vaikuttavuutta ei voitu arvioida.

Menetelmäarvio: Menetelmä on hyvin kuvattu ja teoreettisesti perusteltu. Lisäksi siitä on julkaistu vertaisarvioitu tutkimus. Menetelmästä ei ole vielä vaikuttavuusnäyttöä, eli menetelmän vaikuttavuudesta ei ole toistaiseksi tietoa. Menetelmä saa menetelmäarvion 2/5.

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmää koskevat yksityiskohdat on tarkistettu menetelmän kotipesän edustajalta.

Menetelmän nimi: Vanhempana vahvemmaksi

Kohderyhmä: 3–9-vuotiaiden lasten vanhemmat

Toteutus: Ryhmämuotoinen menetelmä, jossa kahdeksan ryhmäkerran aikana vanhempien kanssa työskennellään keskustelujen, harjoitusten ja kotitehtävien avulla. Ryhmä sopii parhaiten matalan kynnyksen varhaisen tuen menetelmäksi vanhemmille, joilla on kykyä ja halua pohtia vanhemmuuteen liittyviä kysymyksiä.

Ilmiön kuvaus ja menetelmän tavoitteet: Ilmiö, johon menetelmä vastaa on vanhemmuustaitojen lisääminen. Ryhmämuotoisen menetelmän tavoitteena on vahvistaa myönteistä vuorovaikutusta vanhemman ja lapsen välillä sekä lisätä vanhemman kykyä asettaa lapselle rajoja turvallisella ja lapsen kehitystä edistävällä tavalla.

Vastemuuttajat: Turvallinen kiintymyssuhde, myönteinen vuorovaikutus lapsen ja vanhemman välillä, vanhemman myönteinen mielikuva lapsesta, vanhemman reflektiivinen kyky

Menetelmän kotipesä ja implementointi:

Kotipesän nimi: Iloa vanhemmuuteen

Kotipesän verkkosivu: www.iloavanhemmuuteen.fi

Ensisijainen yhteyshenkilö: Satu Korhonen

Titteli: psykologi, psykoterapeutti

Organisaatio: Iloa vanhemmuuteen

Sähköpostiosoite:
vanhempana.vahvemmaksi@gmail.com

JOHDANTO

Menetelmän tausta

Vanhempnavaikuttamiseksi -menetelmän tausta on 1990-luvulta lähtien perheneuvoloissa toteutetuissa vanhemmuusryhmissä. Ryhmien järjestämistä ohjasi opas (Vanhempien valmennusohjelma: ylivillkkaiden ja keskittymättömien lasten vanhemmille tarkoitettu valmennusohjelma: käsikirja), joka pohjautuu alun perin ylivillkkaiden ja keskittymättömien lasten vanhemmille tarkoitettun valmennusohjelman suomenkieliseen sovellukseen (Tasola & Lajunen, 1997; ks. Barkley, 1987). Menetelmää ovat kehittäneet ryhmän ohjaajat, perheneuvolan psykologi Satu Korhonen ja pikkulapsiperheiden psykologi Laura Holopainen, jotka tekivät ryhmän sisällöllistä kehittämistyötä vuodesta 2007 alkaen vanhemmilta saadun palautteen perusteella sekä soveltamalla neurotieteen alalta saatuja tutkimustuloksia. Vuonna 2015 tämän kehittämistyön tuloksena julkaistiin kirja ”Vanhempnavaikuttamiseksi – kohti myönteistä vuorovaikutusta. Kirja vanhemmuudesta ja sen tukemisesta” (Korhonen & Holopainen, 2015). Kirja sisältää menetelmän uudistetun mallin, jossa huomioidaan myös tapa, jolla ryhmää ohjataan. Työskentelyssä yhdistyvät psykoedukaatio, systeminen viitekehys, ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys, kiintymyskeskeisen perheterapian periaatteet, neurotieteellinen näkökulma, dialogisuus, narratiivisuus ja reflektiiviset työtavat (Korhonen, 2017).

Menetelmän kuvaus

Menetelmän kuvaus pohjautuu käsikirjaan (Korhonen & Holopainen, 2015) sekä kotipesäkyselyyn ja muihin materiaaleihin, jota menetelmän kotipesältä on saatu.

Kohderyhmä

Vanhempnavaikuttamiseksi -menetelmän kohderyhmänä on 3–9-vuotiaiden lasten vanhemmat. Ryhmä sopii parhaiten matalan kynnyksen varhaisen tuen menetelmäksi vanhemmille, joilla on kykyä ja halua pohtia vanhemmuuteen liittyviä kysymyksiä, ja jotka kokevat tarvitsevansa tukea vanhemmuuteen. Ryhmään voi osallistua yksi tai molemmat vanhemmista. Ryhmä ei sovi vanhemmille, joilla on vakavaa traumatisoitumista tai akuutti kriisitilanne, tai mikäli vanhemmat käyttävät fyysisiä kurittamistapoja lapsen kasvatuskeinona.

Ilmiö

Menetelmän taustalla olevat ilmiöt liittyvät vanhemmuustaitoihin ja vanhemman sekä lapsen väliseen myönteiseen vuorovaikutukseen. Menetelmä vastaa vanhemmuuden tuen tarpeeseen vanhemmille, jotka kokevat haasteita vanhemmuudessaan. Vahvuutta vanhemmuuteen -menetelmä on suunnattu varhaisen tuen menetelmäksi ennaltaehkäisevään ja varhaisen tuen palveluihin. Tavoitteena on, että ryhmä tavoittaa mahdollisimman monta vanhempaa jo siinä vaiheessa, kun lapsi ei vielä oirehdi käytöksellään vakavasti. Menetelmä toteutetaan ryhmämuotoisena menetelmänä, jonka tavoitteena on vahvistaa myönteistä vuorovaikutusta vanhemman ja lapsen välillä sekä lisätä vanhemman kykyä asettaa lapselle rajoja turvallisella ja lapsen kehitystä edistävällä tavalla.

Vanhempien toiveena voi olla saada selkeitä toimintaohjeita tilanteisiin, joissa lapsi käyttäytyy haastavasti. Kun huomiota kiinnitetään vanhempien ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen, voidaan

yksisuuntaisesta kasvatuksesta päästä vuorovaikutteisempaan suhteeseen lapsen kanssa. Myönteinen vuorovaikutus vanhemman kanssa luo lapselle tunteen, että häntä rakastetaan sellaisena, kuin hän on, ja tämän herättäminen lapsessa on vanhemmuuden tukemisen tavoitteena. Kun vuorovaikutus lapsen ja vanhemman välillä toimii, vapauttaa se vanhemman voimavaroja myönteiseen vuorovaikutukseen lapsen kanssa. Menetelmän tavoitteena on vaikuttaa kokonaisuudessaan myönteisesti vanhemman mielikuvaan omasta lapsestaan lisäämällä vanhemman omaa kykyä tarkastella itseään ja lastaan tutkivalla otteella. Ryhmäkeskustelut, kotitehtävät ja toiminnalliset leikkihetket tarjoavat kukin hieman erilaisen näkökulman omaan itseensä ja lapseen.

Tavoitteet ja vastemuuttajat

Vanhempnavaikuttamiseksi -menetelmän tavoitteena on tukea myönteistä vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä sekä lisätä vanhemman auktoriteettia kasvatustilanteissa. Ryhmässä vanhemmilla on mahdollisuus saada vertaistukea muilta vanhemmilta. Tavoitteena on, että työntekijän tapa ohjata ryhmää tukee vanhemman omaa toimijuutta: olennaista on, että jokainen ohjaaja kykenee löytämään tavan olla aidossa vuorovaikutuksessa ryhmäläisten kanssa ja että hänellä on keinot tukea vertaistuen kokemuksen syntymistä.

Menetelmässä pyritään vahvistamaan turvalliseen kiintymyssuhteeseen yhteydessä olevia tekijöitä, kuten vanhemman myönteistä mielikuvaa lapsesta ja vanhemman reflektiivistä kykyä. Tarjoitukseksi ei ole opetettu vanhemmalle reflektiivistä kykyä taitona, mutta tavoitteena on reflektointia tukevan asenteen herättäminen (Fearon ym., 2006). Osana kehittämiseen tarkoitettua kyselytutkimusta päävasteena käytettiin vanhemman kokemusta ilon lisääntymisestä vanhemmuudessa, myönteisemmän käsityksen lisääntymistä lapsesta, vuorovaikutusleikkien soveltamista arjessa sekä havaittua positiivista muutosta lapsen käytöksessä (Korhonen, 2017). Toissijaisia vasteita ei ole erikseen määritetty.

Teoriaperusta

Vanhempnavaikuttamiseksi -menetelmän teoreettinen perusta rakentuu kiintymyssuhde- ja neurotieteellisen tutkimukseen, myönteisen vuorovaikutuksen merkitykseen turvallisen kiintymyssuhteen rakentumisessa, vanhemman reflektiiviseen kykyyn ja sen tukemiseen, vanhemman mielikuviin ja suhteeseen lapseen sekä ekologiseen näkökulmaan vanhemmuudesta.

- Modernin kiintymyssuhdeteorian mukaan kiintymyssuhteen tarkoituksena on tunteiden säätelyn tukeminen (Schore & Schore, 2008). Siinä vanhempi rauhoittaa lasta pelon ja voimakkaan raivon tunteiden ilmaisussa mutta toisaalta auttaa kestämään myös voimakkaita ilon ja innostuksen kokemuksia. Lapselle rakentuva kiintymyssuhde tyylillä heijastaa näiden vuorovaikutuskokemusten siirtymistä osaksi aivojen biologista rakennetta (Cozolino, 2014). Tutkimuksen perusteella vanhemman ja lapsen välinen vuorovaikutus vaikuttaa merkittävästi aivojen kehittymiseen (Siegel, 2001; Schore, 2001).
- Lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksessa iloiset fyysiset kokemukset, tunteiden yhteensovittaminen ja riemulliset jaetun tarkkaavuuden hetket tukevat sitä, että lapsi kiinnittyy turvallisesti vanhempansa (Mäkelä, 2003).

- Reflektiivisellä kyvyllä ja sen tukemisella pyritään siihen, että vanhempi ymmärtäisi paremmin mitä lapsi ajattelee ja tuntee sekä osaisi tulkita lapsen käyttäytymisen syitä (Fonagy, 2008; Sharp & Fonagy, 2008; Katznelson, 2014). Tutkimusten mukaan hyvä reflektiivinen kyky on edellytys sille, että vanhempi pystyy toimimaan sensitiivisesti lapsensa kanssa (Bernier & Dozier, 2003). Kyky reflektiivisyyteen on ominaisuus, jota voi kehittää aktiivisesti esimerkiksi tarkastelemalla vanhemman omia kokemuksia omasta lapsuudestaan ja sitä, miten ne vaikuttavat hänen suhtautumiseensa lapseen tai omaan vanhemmuuteensa.
- Ekologisella näkökulmalla vanhemmuuteen tarkoitetaan sitä, että vanhemmuus ymmärretään moniulotteisesti, mutta se käytännössä toteutuu vuorovaikutuksessa tietyn lapsen kanssa. Menetelmässä katsotaan, että vanhemmuuteen vaikuttavat kolmenlaiset tekijät: vanhemman psyykkiset voimavarat, kontekstuaaliset tekijät sekä lapsen ominaisuudet (Belsky, 1984). Tämä näkökulma auttaa vanhempaa laajentamaan vanhemmuuteen liittyvää mielikuvaa ja huomaamaan toimivia osa-alueita omassa vanhemmuudessaan.

Ydinelementit ja joustavuus

Menetelmän kannalta keskeiset elementit ovat tapa, jolla sitä toteutetaan, refleksiivisyyden lisääminen sekä vuorovaikutusleikit kotitehtävinä.

Hyvin toteutettu menetelmä noudattaa terapiatyössä yleisiä vaikuttaviksi todettuja tekijöitä (ks. esim. Sprenkle ym., 2009). Näitä ovat esimerkiksi asiakkaan tarpeiden huomioiminen ja niihin sovitautuminen, hyvä yhteistyösuhde, toivon luominen ja työntekijän luottamus oman työnsä vaikuttavuuteen. Kyky rakentaa hyvää yhteistyösuhdetta ryhmäläisten kanssa on olennainen osa ryhmän ohjaajan taitoja, mikä mahdollistaa menetelmän onnistumisen. Ryhmän ohjaajan terapeuttisista valmiuksista hyödyllisiä ovat erilaiset voimavara- ja ratkaisukeskeiset sekä perheterapeuttiset lähestymistavat kuten dialoginen työote (ks. Seikkula & Arnkill, 2009; Olson ym., 2014), narratiivisuus (esim. White & Mähönen, 2008) ja reflektiiviset työtavat (ks. Andersen, 1987). Työntekijä hyötyy systemaattisesti orientoituneesta ajattelutavasta. Kiintymyskeskeisen perheterapian ja kehityksellisen vuorovaikutusterapian näkökulmista vanhemmassa tapahtuva muutos edellyttää, että työntekijäl-

lä on vanhempaa kohtaan PACE-asenne (Hughes, 2015; Hughes & Baylin, 2012), joka sisältää leikkisyyttä (Playfulness), hyväksyntää (Acceptance), uteliaisuutta (Curiosity) ja empatiaa (Empathy) yhdistettynä terapeutin kykyyn luoda turvallisuuden tunnetta.

Menetelmässä pyritään vahvistamaan turvalliseen kiintymyssuhteeseen yhteydessä olevia tekijöitä, kuten vanhemman myönteistä mielikuvaa lapsesta ja vanhemman reflektiivistä kykyä. Tarkoituksena ei ole opettaa vanhemmalle reflektiivistä kykyä taitona, mutta tavoitteena on reflektointia tukevan asenteen herättäminen (Fearon ym., 2006). Yhtenä keinona vanhemman ja lapsen välisen myönteisen vuorovaikutuksen vahvistamiseksi lähes jokaisella kerralla kotitehtävänä on Theraplay-vuorovaikutusterapiaan (Jernberg & Booth, 2003) pohjautuvien leikkien kokeileminen lasten kanssa kotona. Tässä vanhempia tukee iloa vanhemmuuteen -vuorovaikutusleikkiopas (Korhonen, 2008) ja siihen liittyvä ohjaus (ks. Korhonen & Holopainen, 2015).

Yksi sovellustapa on, että ohjaaja kokeilee leikkejä toiminnallisesti vanhemman kanssa, jotta vanhempi voi roolileikin kautta luoda itselleen korjaavia kokemuksia ja on paremmin tavoitettavissa tunnetasolla lapsen kanssa leikkiessä.

Leikkejä voi sovelletusti leikkiä myös yhdessä kaikkien vanhemman lapsien kanssa, mikäli se edistää lapsen kykyä nauttia vanhemman seurasta ja auttaa vanhempaa olemaan läsnä usealle lapselle. Vaikka elämäntilannekriisissä oleminen on esteenä koko menetelmään osallistumiselle, opasta voidaan käyttää myös tällaisessa tilanteessa olevan vanhemman kanssa niin, että vanhempi yrittää leikkiä vuorovaikutusleikkejä lapsen kanssa hetken, mikä saattaa tukea lapsen selviytymistä perheen kriisissä. (Korhonen, 2017.)

Menetelmän muokkaus

Menetelmän pohjana olivat vanhemmuusryhmät, joita toteutettiin 1990-luvulta lähtien (Tasola & Lajunen, 1997). Kuvauksesta ei käy selväksi, onko Vanhempana vahvemmaksi näistä vanhemmuusryhmistä kehitetty vai muokattu versio.

Toteuttajat

Ohjaajilla tulee olla sosiaali- ja terveysalan pohjakoulutus, jota on tarpeen täydentää soveltuvalla psykoterapeuttisista valmiuksista vahvistavalla koulutuksella, mutta tätä ei määritellä tarkemmin. Menetelmän toteuttajilta ei vaadita sertifiointia.

TAULUKKO 1.

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmän ryhmätapaamisten sisällöt

Ryhmätapaamisten sisällöt	
1. Vanhemman oma jaksaminen	Mistä voimavaroja vanhemmuuteen?
2. Hyvän huomaaminen	Myönteinen palaute
3. Myönteinen vuorovaikutus	Jaetun ilon kokemukset
4. Lapsi tarvitsee rajoja	Omien tunteiden hallinta
5. Palkkiojärjestelmä	Arjen kasvatustilanteet
6. Tunteiden tunnistaminen ja säätely	Vanhemman reflektiivinen kyky
7. Rajojen asettaminen	Kasvatuskeinot ja seuraamukset
8. Miten tästä eteenpäin?	Vanhempien oma toiveteema

Toteutustavat

Menetelmää toteutetaan ryhmämuotoisena menetelmänä, jossa ryhmäkoko on ihanteellisesti kahdeksan henkeä, maksimissaan 12. On suositeltavaa, että perheen molemmat aikuiset osallistuvat ryhmään tai ainakin molemmat sitoutuvat esimerkiksi kotitehtävien tekemiseen, vaikka vain toinen pääsisi mukaan ryhmätapaamisille. Ryhmän kokoaminen on ohjeistettu oppaassa (Korhonen & Holopainen, 2015).

Ryhmä kokoontuu kahdeksan kertaa, ja kerran kesto on 90–120 minuuttia. Ryhmään osallistujan tulisi sitoutua osallistumaan jokaiselle ryhmäkerralle. Kyseessä on prosessinomainen kokonaisuus, jossa edellisellä kerralla käsitelty teema nivoutuu seuraavalla kerralla käsiteltävään teemaan, kuten Taulukossa 1 on kuvattu. Tapaamisten tiheyttä tai menetelmän kokonaiskestoa ei ole määritetty. Ryhmää ohjaa mieluiten työpari, jotta dialogisuus mahdollistuu.

Keinot

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmän keinot sisältävät psykoedukaatiota, ryhmäkeskusteluja ja kotitehtäviä. Ryhmä tarjoaa vanhemmille psykoedukaation kautta tietoa muun muassa kasvatuskeinoista, vuorovaikutusleikkien merkityksestä, lapsen ja vanhemman tunteiden säätelystä ja vanhemman reflektiivisestä kyvystä.

Ryhmäkeskusteluissa käsitellään tapaamiskerran mukaisia teemoja, kuten vanhemman omaa jaksamista, myönteistä vuorovaikutusta arjessa, rajojen asettamista sekä tunteiden säätelyä. Keskustelua kuljetetaan ajoittain myös nykyhetkestä vanhemman omaan lapsuuteen ja sen merkitykseen, jotta vanhemman kyky reflektoida ja yhdistää vuorovaikutteisen leikin merkitystä lapsen ja vanhemman väliselle suhteelle voidaan vahvistaa. Olennaista ryhmäkeskusteluissa on ryhmän vertaistuki ja keskustelun mahdollisuus.

Kotitehtävissä vanhemmat pääsevät pohtimaan omia vahvuuksiaan, asettavat realistisen muutostavoitteen, tarkastelevat omia kiintymyssuhteitaan, harjoittelevat hyvän huomaamista arkisissa kasvatustilanteissa, kokeilevat esimerkiksi palkkiojärjestelmän käyttämistä ja opettelevat havainnoimaan omaa toimintaansa arkisissa vuorovaikutustilanteissa. Yhtenä keinona vanhemman ja lapsen välisen myönteisen vuorovaikutuksen vahvistamiseksi lähes jokaisella kerralla kotitehtävänä on Theraplay-vuorovaikutusterapiaan (Jernberg & Booth, 2003) pohjautuvien leikkien kokeileminen lasten kanssa kotona. Tässä vanhempia tukee iloa vanhemmuuteen -vuorovaikutusleikkiopas (Korhonen, 2008) ja siihen liittyvä ohjaus (Korhonen & Holopainen, 2015).

Opas ohjaajille

Ohjaajille on olemassa suomenkielinen käsikirja (Korhonen & Holopainen, 2015). Käsikirja tarjoaa hyvin yksityiskohtaisen rungon jokaisen ryhmäkerran toteuttamiseen ja toimii koulutusmateriaalina ryhmän ohjaajalle.

Materiaalit menetelmän saajille

Opas sisältää materiaaleja menetelmän saajille, kuten kutsun ryhmään, ilmoittautumislomakkeen, infolomakkeita, tehtäviä ja diplomipohjan (Korhonen & Holopainen, 2015).

Kustannukset

Minimissään kustannuksia tulee vain ryhmän ohjaamisessa tarvittavan kirjan ja muun materiaalin hankkimisesta (kertaluontoinen kustannuserä 42–150 e) sekä työntekijöiden palkkakuluista ja mahdollisista tilakustannuksista. Menetelmän kehittäjät voivat tarvittaessa tarjota myös kertaluonteista tukea tai yksittäistä koulutuspäivää. Kertaluonteinen sähköpostikonsultaatio on ilmainen.

Ohjaajien koulutus

Ryhmän ohjaajan koulutus pohja rakentuu yksilöllisesti Suomessa jo tarjolla olevien koulutusten varaan. Ryhmän käynnistämiseen ja ohjaamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta sekä koulutuksia voi tiedustella sähköpostitse menetelmän kehittäjiltä.

Ryhmän ohjaajan käsikirjan (Korhonen & Holopainen, 2015) avulla ryhmä on mahdollista toteuttaa ilman erillistä koulutusta, mikäli ohjaajalla on vanhemmuuden tukemiseen muutoin soveltuva erikoistumiskoulutus, tietämystä lapsen kehityspsykologiasta ja ryhmän ohjaamisen perustaidot hallussa. Kunkin ohjaajan tarvitsema täydennyskoulutus riippuu aiemmasta osaamisesta.

Tutkimuskysymys

Onko Vanhempana vahvemmaksi -ryhmämuotoisella menetelmällä näyttöön perustuvaa vaikuttavuutta lapsen ja vanhemman välisen myönteisen vuorovaikutuksen lisääntymiseen, vanhemmuustaitoihin tai vanhemman reflektiiviseen kykyyn suomalaisessa kontekstissa?

AINEISTO JA MENETELMÄT

Kirjallisuushakua ohjasi kysymys: Mitä tutkimusta Vanhempana vanhemmaksi -menetelmästä on tehty?

Hakustrategia ja tiedonlähteet

Hakustrategian muodostamisessa käytettiin kartoitettaville kirjallisuuskatsauksille tyypillistä populaatio, konsepti ja konteksti (PCC) -strategiaa (Peters ym., 2020), josta konteksti jätettiin pois hakutulosten liiallisen rajaamisen välttämiseksi:

P = Leikki-ikäisten ja alakouluikäisten vanhemmat

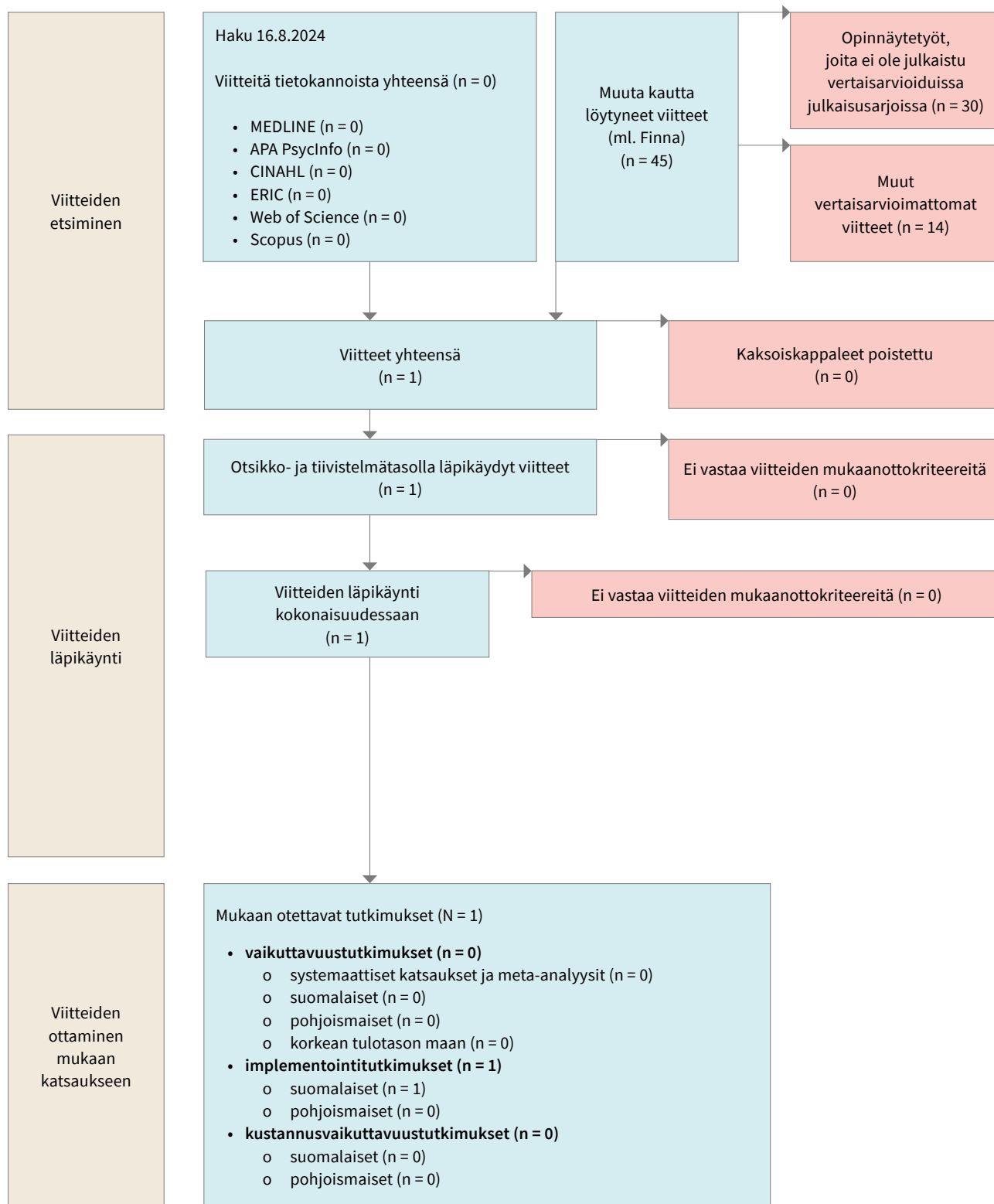
C = Vanhempana vahvemmaksi

Hakusanat muodostettiin PCC-strategian mukaisesti yhdistämällä kaksi PCC:n osa-aluetta (P+C). Kiinnostuksen kohteena olivat ensisijaisesti vaikuttavuustutkimukset, joiden tuloksissa on raportoitu vanhemman kokemusta ilon lisääntymisestä vanhemmuudessa, myönteisemmän käsityksen lisääntymistä lapsesta, vuorovaikutusleikkien soveltamista arjessa sekä havaittua positiivista muutosta lapsen käytöksessä. Mukaan otetaan kuitenkin myös muilla asetelmilla tehtyjä tutkimuksia kuin vaikuttavuustutkimuksia, minkä vuoksi hakustrategia on PCC:n mukainen. Kirjallisuushaku toteutettiin 16.8.2024 systemaattisena hakuna seuraaviin tietokantoihin: MEDLINE, APA PsycInfo, CINAHL, ERIC, Scopus ja Web of Science. Lisäksi suomenkielisiä viitteitä haettiin Finna.fi-hakupalvelusta.

KUVIO 1.

Vuokaavio Vanhempana vahvemaksi -menetelmän systemaattisen kirjallisuushaun viitteiden valinnasta (Page ym., 2021)

Ennalta määritetyt mukaanottokriteerit tutkimuksille

- Tutkimuksen kohderyhmä on oikea.
- Menetelmän vaikuttavuutta on tutkittu Maailman pankin korkean tulotason maassa.
- Menetelmän implementointia on tutkittu Suomessa tai muussa Pohjoismaassa.
- Menetelmän kustannusvaikuttavuutta on tutkittu Suomessa tai muussa Pohjoismaassa.
- Tutkimus on vertaisarvioitu alkuperäistutkimus tai niistä koostuva systemaattinen katsaus tai meta-analyysi.

Ennalta määritetyt poissulkukriteerit tutkimuksille

- Tutkimuksen kohderyhmä on väärä.
- Vaikuttavuustutkimus on tehty Maailman pankin matalan tai keskitason tulotason maassa.
- Implementointitutkimus on tehty muualla kuin Suomessa tai muussa Pohjoismaassa.
- Kustannusvaikuttavuustutkimus on tehty muualla kuin Suomessa tai muussa Pohjoismaassa.
- Kyseessä on vertaisarvioimaton tutkimus, pääkirjoitus tai kommentaari.

Tutkimusten valinta

Liitteen 1 mukaisella hakustrategialla saatiin yhteensä 0 viitettä. Finna.fi-hakupalvelun löytyneitä viitteitä oli 45. Kaksoiskappaleiden ($n = 0$) poiston jälkeen jäljelle jäi 1 viite. Otsikko- ja abstraktitason läpikäynnin jälkeen kokotekstivaiheen tarkasteluun jäi 1 vertaisarvioitu viite. Haun eteneminen on kuvattu vuokaaviossa (Kuvio 1). Tutkimusten valinta toteutettiin ennalta määritettyjen mukaanotto- ja poissulkukriteerien perusteella. Otsikot ja tiivistelmät kävi läpi yksi tutkija, joka konsultoi epäselvissä tilanteissa toista tutkijaa.

Menetelmätietokannat

Kirjallisuushaun lisäksi tehtiin haku keskeisiin psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuutta arvioiviin menetelmätietokantoihin. Haetut tietokannat olivat ruotsalainen Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), norjalainen Ungsinn ja isobritannialainen Early Intervention Foundation (EIF), Guidebook sekä yhdysvaltalaiset Blueprints for Healthy Youth Development ja California Evidence-Based Clearinghouse for Child Welfare (CEBC). Vanhempana vahvemmaksi -menetelmää ei ollut arvioitu missään edellä mainituista tietokannoista.

TAULUKKO 2.**Vanhempana vahvemmaksi -menetelmän kuvauksen arviointitaulukko**

Menetelmän kuvauksen ulottuvuus	Ei kuvattu lainkaan	Kuvattu, mutta ei riittävästi	Kuvattu riittävästi
Menetelmän ydinsisältö			
Kohderyhmä	☐	☐	☒
Ilmiö	☐	☐	☒
Tavoitteet ja vastemuuttajat	☐	☒	☐
Teoriaperusta	☐	☐	☒
Ydinelementit ja joustavuus	☐	☐	☒
Menetelmän muokkaus	☐	☒	☐
Menetelmän käyttö			
Toteuttajat	☐	☒	☐
Toteutustavat	☐	☐	☒
Keinot	☐	☐	☒
Materiaalit ja kustannukset			
Opas toteuttajille	☐	☐	☒
Materiaalit menetelmän saajille	☐	☐	☒
Kustannukset	☐	☐	☒

TULOKSET

Kuvauksen arviointi

Menetelmän kuvaus, toteutus ja rakenne on riittävästi kuvattu menetelmän ohjekirjassa. Kohderyhmä on kuvattu riittävän selkeästi, poissulkukriteerit on määritelty sekä menetelmäopas tukee perheen tilanteen selvittämistä ja sen arviointia, hyötyykö perhe menetelmästä.

Menetelmän toteutus on kuvattu kattavasti ja yksityiskohtaisesti oppaassa jokaisen tapaamiskerran osalta erikseen. Menetelmässä on kuvattu ilmiö, johon menetelmä vastaa, sekä määritelty tieteellinen teoriaperusta, josta tarve menetelmälle ja keinoille on johdettu. Vasteita ei suoraan ole määritelty, mutta aiemmassa kyselytutkimuksessa on vastattu menetelmän tavoitteita tukeviin väitteisiin, joilla kokemuksista on saatu tietoa (ks. Korhonen, 2017).

Menetelmän kustannuksiin kuuluvat ohjekirjan kustannukset sekä tarvittaessa työnohjaus tai kertaluontoinen tuki menetelmän kehittäjiltä.

Menetelmää voivat toteuttaa ohjaajat, joilla on sosiaali- ja terveysalan pohjakoulutus ja soveltuvia psykoterapeuttisia valmiuksia, mutta näitä psykoterapeuttisia valmiuksia ei eritellä tarkemmin. Menetelmää tarjotaan ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen palveluissa. Toteuttajille on mahdollista järjestää kertaluontoista koulutusta, mutta käyttöönotto onnistuu myös pelkän oppaan avulla. Opas on suomenkielinen ja sisältää tarvittavat materiaalit menetelmän käyttämiseksi.

Menetelmä ja sen toteutuminen eri kerroilla on kuvattu hyvin, ja keskeiset elementit korostuvat ohjeistuksessa sekä kotitehtävissä ja niiden ohjeistuksessa. Oppaassa on mukana myös kaikki tarvittavat materiaalit menetelmään osallistujille ja ryhmien pitäjille. Menetelmän soveltamistapoja on kuvattu. Taulukko 2 sisältää arvion menetelmän kuvauksesta.

Vaikuttavuusnäytön arviointi

Kirjallisuushaussa menetelmästä ei löytynyt Maailman pankin korkean tulotason maan vaikuttavuustutkimusta.

Käyttöönoton tuen arviointi

Vanhempänä vahvemaksi -menetelmän kohderyhmä on määritelty, ja menetelmälle on kohderyhmään liittyvät poissulkukriteerit, joiden pohjalta voidaan sanoa, että menetelmä ei sovellu tietyillä ehdoilla. Poissulkukriteerit liittyvät kohderyhmään, ja ne on määritelty selkeästi niin lasten kuin vanhempien osalta. Rekrytointiprosessi menetelmään on kuvattu oppaassa, mutta menetelmään osallistumiselle ei ole määritelty esimerkiksi oirepisterajaa. Menetelmän toteuttajan taustakoulutus ja soveltuva psykoterapeuttisia valmiuksia vahvistava koulutus on mainittu. Tarkempia vähimmäisvaatimuksia ei ole määritelty. Menetelmä on rakennettu niin, että tarvittaessa menetelmää pystyy käyttämään soveltuvan taustakoulutuksen perusteella seuraamalla opasta. Menetelmälle ei ole olemassa sertifiointiprosessia tai -kriteereitä.

TAULUKKO 3.

Vanhempänä vahvemaksi -menetelmän käyttöönoton tuen arviointitaulukko

Käyttöönoton tuen vauhdittajat	Onko menetelmän kannalta olennainen?		Toteutuuko?	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Kohderyhmä				
1. Kohderyhmän rekrytoiminen	☒	☐	☒	☐
Koulutus				
2. Pätevyysvaatimukset	☒	☐	☐	☒
3. Kouluttaminen	☒	☐	☒	☐
4. Pätevöityminen	☒	☐	☐	☒
Tuki, ohjaus ja dokumentaatio				
5. Tuki	☒	☐	☐	☒
6. Ohjaus	☒	☐	☐	☒
7. Seurannan ja ylläpidon välineet		☐	☐	☒
8. Toistotarkkuuden varmentaminen	☒	☐	☐	☒
Yhteensä	8		2	
Käyttöönoton tuki	2/8			

Menetelmän kehittäjät antavat tarvittaessa kertaluonteista työnohjausta tai koulutusta menetelmää käyttöönottavalle organisaatiolle. Implementoinnin tuelle on pieni valmius mutta ei pitkäaikaista mahdollisuutta. Menetelmän tarjoajalla ei ole kirjallista kuvausta tehtävistä suhteesta toteuttajaorganisaatioon. Menetelmään on mahdollista saada kertaluonteista konsultointia menetelmän kehittäjiltä, mutta työnohjaus ei suoraan kuulu menetelmään, eikä menetelmäohjauksen sisältöä ole kuvattu tarkasti.

Menetelmän toteuttajilla ei ole olemassa välineitä, joilla menetelmän käyttöä seurataan. Myöskään menetelmän kehittäjillä ei ole omaa seurantajärjestelmää, joiden avulla menetelmän käyttöä dokumentoitaisiin. Menetelmän tarjoaja ei seuraa tai valvo toistotarkkuutta tai menetelmän toteuttamisen laatua. Käyttöönoton tuen arviointi on kuvattu taulukossa 3.

POHDINTA

Menetelmäarvio

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmä on hyvin kuvattu ja teoreettisesti perusteltu menetelmä. Siitä on olemassa yksi vertaisarvioitu laadullinen tutkimus, jossa tarkastellaan ryhmään osallistuneiden kokemuksia. Menetelmä saa kokonaisarvion 2/5.

Menetelmä on pääosin hyvin kuvattu, ja sen toteutus on yksityiskohtaisesti kerrottu Vanhempana vahvemmaksi -oppaassa (Korhonen & Holopainen, 2015). Menetelmän vasteita, ammattilaisten riittävää vähimmäiskoulutusta ei kuitenkaan ole riittävästi kuvattu. Menetelmän käyttöönoton tuki toteutuu, mikäli menetelmää halutaan ottaa käyttöön paikallisesti, mutta laajemman käyttöönoton tuki on vielä osin vähäistä. Vaikuttavuustutkimuksia menetelmästä ei löytynyt.

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmä ei yllä tasolle 3 lupaa-vaksi menetelmäksi, sillä siitä ei ole olemassa vertaisarvioitua tuloksellisuus- tai vaikuttavuustutkimusta. Vertaisarvioitu laadullinen tutkimus nostaa menetelmän tasolle 2.

Tiedoksi annettavat tutkimukset

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmästä on tehty useita opinnäytetöitä. Tiedoksi annettavaksi tutkimukseksi on sisällytetty yksi vertaisarvioitu tutkimus, joka käsittelee Vanhempana vahvemmaksi -menetelmään osallistuneiden vanhempien kokemuksia (Korhonen, 2017). Vanhemmat kokivat menetelmässä saadun vertaistuen tärkeäksi, ja samalla he kokivat roolinsa vanhempana selkiytyneen ja pystyvänsä havainnoimaan ja ymmärtämään lastaan arjessa aiempaa paremmin. Lisäksi he kokivat saaneensa tukea vanhemmuuteensa menetelmään osallistumalla. Myös vuorovaikutusleikit koettiin hyviksi. Haasteellisenä vanhemmat kokivat sopivan ajan löytämisen vuorovaikutusleikeille sekä toisaalta lapsen ikätason ja tilannetekijöiden huomioimisen.

Vahvuudet ja heikkoudet

Vanhempana vahvemmaksi -menetelmäarvion vahvuutena on, että sen perusteella voidaan osoittaa menetelmäkuvauksen olevan selkeä sekä sen vastaavan olennaiseen tunnistettuun ilmiöön. Toisaalta kuvauksen pohjalta voidaan myös tunnistaa, että menetelmän käyttöönoton ketteryys on sekä menetelmän vahvuus

että heikkous: se, että menetelmä voidaan ottaa käyttöön pelkän oppaan tuella, mahdollistaa ketterän käyttöönoton ja nopean reagoinnin vanhemmuuden tukeen. Samalla menetelmäarvion pohjalta voidaan nostaa kehityskohteita: koulutuksen ja seurannan työvälineiden puuttuminen ja kotipesän tämänhetkisten resurssien vähäisyys tukea menetelmän käyttöönotossa haastavat sen varmistamista, että menetelmä on käyttöönotettu oikein. Näihin keskittymällä menetelmän käyttöönottoa voidaan jatkossa edistää. Myös Korhonen (2017) nostaa tutkimuksessaan esiin, että on haastavaa arvioida, kuinka paljon menetelmän positiiviset kokemukset riipuvat innostuneista menetelmän antajista ja kuinka paljon itse menetelmästä.

Menetelmäarvion heikkoudet liittyvät siihen, että menetelmästä ei ole olemassa vertaisarvioituja vaikuttavuustutkimuksia eikä arvion pohjalta voida todeta johtopäätöksiä menetelmän vaikuttavuudesta. Menetelmäarvio ei siis varsinaisesti kerro menetelmän vaikuttavuudesta tai sen tasosta, vaan se arvioi ainoastaan vaikuttavuusnäytön määrää ja laatua, jota ei Vanhempana vahvemmaksi -menetelmästä vielä ole saatavilla. Toisaalta, vaikka menetelmästä ei ole vielä vaikuttavuustutkimuksia, ovat vanhemmat kokeneet aiemmassa tutkimuksessa menetelmän hyödylliseksi ja sen parantaneen vuorovaikutusta lapsen kanssa (Korhonen, 2017).

Johtopäätökset ja jatkotutkimus

Vanhempana vahvemmaksi on hyvin kuvattu menetelmä, jonka ydinelementit ja keinot pohjaavat teoreettiseen viitekehykseen. Menetelmän eteneminen on selkeästi kuvattu, ja opas antaa hyvän pohjan menetelmän toteuttamiselle. Vanhempana vahvemmaksi -menetelmän elementit ovat tutkimuspohjaisia, ja kotitehtävien voidaan olettaa tukevan lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta. Menetelmästä ei ole vielä tehty vaikuttavuustutkimusta, ja tämä olisi keskeistä menetelmän jatkotutkimuksen kannalta. Koska ohjaajien rooli menetelmän onnistumisessa on niin suuri, olisi myös tärkeää selvittää tarkemmin vaikuttavuustutkimuksella menetelmälle keskeisten elementtien vaikuttavuutta ja niiden sovellusmahdollisuutta. Tätä kautta olisi mahdollista saada tietoa menetelmän sisältöjen vaikuttavuudesta suhteessa menetelmän antajien omaan innostukseen menetelmää kohtaan. Myös menetelmän vaikuttavuutta sinällään arvioiville tutkimuksille olisi tarvetta. ●

KIRJOITTAJAT:

VILJA SEPPÄLÄ
PsM, psykologi

SARA TANI
VTM, väitöskirjatutkija
Helsingin yliopisto

SIDONNAISUUDET:

Ei sidonnaisuuksia

AVAINSANAT:

Vahvuutta vanhemmuuteen, vanhemmuuden tuki

LÄHTEET:

- Andersen, T. (1987). The reflecting team: Dialogue and meta-dialogue in clinical work. *Family Process*, 26(4), 415–428. <https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.1987.00415.x>
- Barkley, R. A. (1987). *Defiant children: A clinicians manual for parent training*. Guilford.
- Belsky, J. (1984). The determinants of parenting: A process model. *Child Development*, 55(1), 83–96. <https://doi.org/10.2307/1129836>
- Bernier, A. & Dozier, M. (2003). Bridging the attachment transmission gap: The role of maternal mind-mindedness. *International Journal of Behavioral Development*, 27(4), 355–365. <https://doi.org/10.1080/01650250244000399>
- Cozolino, L. (2014). *The Neuroscience of Human Relationships: Attachment and the Developing Social Brain*. WW Norton & Company.
- Fearon, P., Target, M., Sargent, J., Williams, L., McGregor, J., Breiberg, E. & Fonagy, P. (2006). Short-term mentalization and relational therapy (smart): an integrative family therapy for children and adolescents. Teoksessa J. Allen & P. Fonagy (toim.), *Handbook of mentalization based treatment* (s. 201–222). John Wiley & Sons.
- Fonagy, P. (2008). The mentalization-focused approach to social development. Teoksessa F. Busch (toim.), *Mentalization: theoretical considerations, research findings, and clinical implications* (s. 3–56). Analytic Press.
- Hughes, D. & Baylin, J. (2012). *Brain-based parenting: The neuroscience of caregiving for healthy attachment*. WW Norton & Company.
- Hughes, D. (2015). *Kiintymyskeskeinen perheterapia - vuorovaikutteinen kehitypsykoterapia*. PT-Kustannus.
- Jernberg, A. & Booth, P. (2003). *Theraplay. Vuorovaikutusterapian käsikirja*. Psykologien kustannus.
- Katznelson, H. (2014). Reflective functioning: A review. *Clinical psychology review*, 34(2), 107–117.
- Korhonen, S. & Holopainen, L. (2015). *Vanhempana vahvemmaksi – kohti myönteistä vuorovaikutusta*. Kirja vanhemmuudesta ja sen tukemisesta. Grano Oy.
- Korhonen, S. (2008). Lapsen ja vanhemman välisen myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen: Vuorovaikutusleikkioppaan käyttö kasvatusneuvonnan ja -ohjauksen välineenä. *Kasper -lehti* 3.
- Korhonen, S. (2017). *Vanhempana vahvemmaksi - kohti myönteistä vuorovaikutusta: Työmalli ja ryhmäinterventio vanhempien kokemana*. Perheterapia-lehti 3.
- Merikukka, M., Backman, H., Heikkilä, L. & Kurki, M. (2025). Lasten ja nuorten mielenterveyttä edistävien psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuus – Opas näytön systemaattiseen arviointiin. Itlan oppaat ja käsikirjat 2025:1.
- Mäkelä, J. (2003). *Vanhempi-vauva- ja pikkulapsipsykoterapiat*. Teoksessa P. Niemelä, P. Siltala & T. Tamminen (toim.), *Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus*. WSOY.
- Olson, M., Seikkula, J. & Ziedonis, D. (2014). The key elements of dialogic practice in Open dialogue. The University of Massachusetts Medical School.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... & Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ (Clinical research ed.)*, 372, n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Peters, M., Godfrey, C., McInerney, P., Munn, Z., Tricco, A. & Khalil, H. (2020). Scoping reviews (2020 version). Teoksessa E. Aromataris & Z. Munn (toim.), *Joanna Briggs Institute reviewer's manual*, JBI. <https://doi.org/10.46658/JBIMES-20-12>
- Schore, A. N. (2001). Effects of a secure attachment relationship on right brain development, affect regulation, and infant mental health. *Infant Mental Health Journal*, 22, 7–66. [https://doi.org/10.1002/1097-0355\(200101/04\)22:1<7::AID-IMHJ2>3.0.CO;2-N](https://doi.org/10.1002/1097-0355(200101/04)22:1<7::AID-IMHJ2>3.0.CO;2-N)
- Schore, J. R. & Schore, A. N. (2008). Modern attachment theory: The central role of affect regulation in development and treatment. *Clinical Social Work Journal*, 36(1), 9–20. <https://doi.org/10.1007/s10615-007-0111-7>
- Seikkula, J. & Arnkill, T. E. (2009). *Dialoginen verkostotyö*. Tammerprint.

LÄHTEET:

Sharp, C. & Fonagy, P. (2008). The parent's capacity to treat the child as a psychological agent: Constructs, measures and implications for developmental psychopathology. *Social Development*, 17(3), 737–754. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00457.x>

Siegel, D. J. (2001). Toward an interpersonal neurobiology of the developing mind: Attachment relationships, "mindsight," and neural integration. *Infant Mental Health Journal*, 22(1-2), 67–94. [https://doi.org/10.1002/1097-0355\(200101/04\)22:1<67::AID-IMHJ3>3.0.CO;2-G](https://doi.org/10.1002/1097-0355(200101/04)22:1<67::AID-IMHJ3>3.0.CO;2-G)

Sprenkle, D., Davis, S. & Lebow, J. L. (2009). Common factors in couple and family therapy. The overlooked foundation for effective practice. Guilford.

Tasola, S. & Lajunen, K. (1997). Käsikirja "Vanhempana vahvemaksi – ylivilkkaiden ja keskittymättömien lasten vanhemmille tarkoitettu valmennusohjelma". Uusittu painos. Kopijyvä Oy.

White, M., & Mähönen, K. (2008). Karttoja narratiiviseen työskentelyyn / Michael White ; [suomennos: Katriina Mähönen]. Kuva ja Mieli.

Liite 1. Hakukriteerit tietokannoittain.

MEDLINE & APAPsycInfo (Ovid)

Haun osa-alue	Hakulausekkeet	Hakutulosten määrä
P (all fields)	(parenting or parent* or caregiver* or "parent-child relation*" or "parent child relation*" or mother* or father* or parent-child* or carer* or caregiver* or guardian* or mother-child* or father-child*)	1 351 719
C (all fields)	"Vanhempiana vahvemaksi"	0
P AND C	S1 + S2	0

CINAHL & Eric (EBSCO)

Haun osa-alue	Hakulausekkeet	Hakutulosten määrä
P	(parenting or parent* or caregiver* or "parent-child relation*" or "parent child relation*" or mother* or father* or parent-child* or carer* or caregiver* or guardian* or mother-child* or father-child*)	637 013
C	"Vanhempiana vahvemaksi"	0
P AND C	S1 + S2	0

Web of Science

Haun osa-alue	Hakulausekkeet	Hakutulosten määrä
P	(parenting or parent* or caregiver* or "parent-child relation*" or "parent child relation*" or mother* or father* or parent-child* or carer* or caregiver* or guardian* or mother-child* or father-child*)	1 375 603
C	"Vanhempiana vahvemaksi"	0
P AND C	S1 + S2	0

Scopus

Haun osa-alue	Hakulausekkeet	Hakutulosten määrä
P	(parenting or parent* or caregiver* or "parent-child relation*" or "parent child relation*" or mother* or father* or parent-child* or carer* or caregiver* or guardian* or mother-child* or father-child*)	5 132 949
C	"Vanhempiana vahvemaksi"	0
P AND C	S1 + S2	0

Finna

Haun osa-alue	Hakulausekkeet	Hakutulosten määrä
C =	"Vanhempiana vahvemaksi"	30

Liite 2. Menetelmäarviotasot ja kasaantuvat vaatimukset tasoilla 1–5.

Lisätietoja [arviointioppaan](#) luvusta Menetelmäarvio (Merikukka ym., 2025, s. 32).

Menetelmä-arvioluokka	Menetelmäarviotaso			Kasaantuva kehitys menetelmäarviotasolla
	Numeerinen	Sanallinen suomeksi	Sanallinen englanniksi	
.	.	Kielteisiä vaikutuksia	<i>Negative effects</i>	• Vähintään tutkimusnäyttöä menetelmän kielteisistä vaikutuksista on olemassa jonkin vastemuuttujan osalta. Noudatettava varovaisuusperiaatetta.
.	.	Ei vaikutusta	<i>No effect</i>	• Vertaisarvioitua riittävää vaikuttavuusnäyttöä siitä, että menetelmällä ei ole vaikuttavuutta.
Kuvattu ja teoreettisesti perusteltu menetelmä	1	Kuvattu ja teoreettisesti perusteltu	<i>Described and theoretically based</i>	• Menetelmä on kuvattu tyydyttävästi. • Menetelmästä on enintään vertaisarvioimatonta tutkimusta (esim. opinnäytetyöt).
	2	Jonkin verran tutkimusta	<i>Some research</i>	• Menetelmästä on olemassa vertaisarvioitua tutkimusta (esim. laadulliset tutkimukset ja tyytyväisyystutkimukset), mutta vaikuttavuustutkimusta ei ole tai se ei ole laadultaan riittävää.
Lupaava menetelmä	3	Tuloksellisuus- tai vaikuttavuus-tutkimusta	<i>Outcome or effectiveness studies</i>	• Menetelmästä on vertaisarvioitua ennen-jälkeen-tutkimusta ryhmän sisäisesti tai ryhmien välillä.
Vaikuttava menetelmä	4	Hyvää vaikuttavuustutkimusta	<i>Satisfactory effectiveness studies</i>	• Menetelmästä on opas, jossa menetelmä on kuvattu hyvin. • Menetelmästä on vaikuttavuustutkimusta, jossa menetelmää verrataan luotettavaan vertailu- tai kontrolliryhmään.
	5	Vahvaa vaikuttavuustutkimusta	<i>Strong effectiveness studies</i>	• Menetelmällä on kotipesä, joka tarjoaa käyttöönoton tukea.

- **Kuvattu ja teoreettisesti perusteltu menetelmä:** Menetelmän mukaanottokriteerit arviointiin täytyvät. Menetelmällä voi olla vaikuttavuutta, mutta riittävä tutkimus- ja vaikuttavuusnäyttö puuttuu.
- **Lupaava menetelmä:** Menetelmästä on tuloksellisuustutkimusta, alustavaa vaikuttavuustutkimusta tai ei riittävää vaikuttavuustutkimusta, jotta menetelmäarvio yltäisi tasolle 4.
- **Vaikuttava menetelmä:** Menetelmä tuottaa hyötyä tai lisäarvoa asiakkaalle tai potilaalle vertailuryhmään verrattuna (menetelmän tavoitteen mukaisessa ilmiössä, mittarissa tai vastemuuttujassa) (mukaillen esim. Malmivaara, 2023).